

Themarapport

Foto: Historisch Museum De Bevelanden Goes

Cultuureducatie

in het primair onderwijs in Zeeland 2005-2008

De provincie Zeeland heeft met het ministerie van OCW afspraken gemaakt voor de kunst- en cultuureducatie in de periode 2005-2008. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Actieplan Cultuurbereik. Scoop heeft de opdracht gekregen om te onderzoeken in hoeverre de doelstellingen uit het Actieplan zijn gehaald. Daartoe heeft Scoop drie keer een enquête onder basisscholen uitgezet. De bevindingen van het Scoop-onderzoek worden in dit themarapport gepresenteerd.

In 2008 zijn 270 basisscholen aangeschreven om deel te nemen aan de enquête. 159 scholen vulden de vragenlijst in, dit betekent een respons van 59%. Hiermee ligt het deelnamepercentage iets hoger dan in 2007 (57%) en beduidend hoger dan in 2006 (41%). Vooral de respons onder Middelburgse scholen is laag (38%), terwijl de deelname in de gemeenten Noord-Beveland (83%), Sluis (77%) en Hulst (76%) boven hun regionale gemiddelde ligt. Voor wat betreft de denominatie zijn er geen opvallende verschillen in respons gevonden. Opnieuw blijkt dat scholen die het voorgaande jaar deelnamen, ook dit jaar de vragenlijst hebben ingevuld: van de 159 deelnemende scholen in 2008 hebben er 102 ook in 2007 gereageerd.

Cultuureducatie

Primair onderwijs

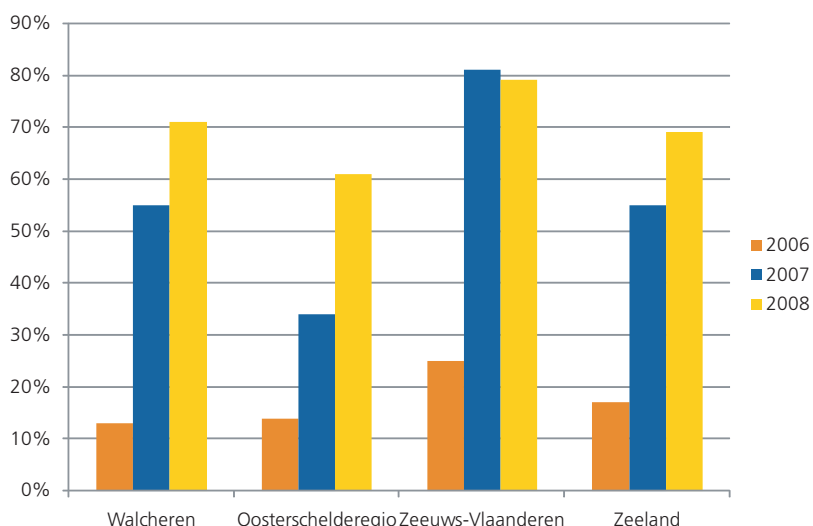
>> Het cultuurbeleidsplan en activiteitenplan

69% van de scholen beschikt over een cultuurbeleidsplan. Dit was in 2007 nog 55%. De stijgende lijn zet zich dus voort. De percentages per regio staan in grafiek 1.

Van de scholen met een cultuurbeleidsplan heeft 87% een jaarprogramma van activiteiten opgesteld. 89% van deze scholen zeggen het jaarprogramma volgens plan uitgevoerd te hebben. Het aantal scholen dat naast een cultuurbeleidsplan een jaarprogramma van activiteiten heeft opgesteld, is in Zeeuws-Vlaanderen 100%, in de Oosterschelderegio 80% en op Walcheren 78%.

Van de scholen die nog geen beleidsplan hebben, heeft 39% het voornemen om dit volgend schooljaar te doen. 47% twijfelt nog en 14% zegt dit niet te zullen doen. Opvallend is het hoge percentage scholen op Walcheren dat zegt te twijfelen of geen beleidsplan gaat opstellen, namelijk 56% resp. 22%. Voor het opstellen van een beleidsplan wil 28% van de scholen graag ondersteuning door een externe adviseur. De meeste scholen spreken geen voorkeur uit voor welke organisatie als externe adviseur kan optreden; de organisatie die het meest genoemd wordt is de onderwijsadviesorganisatie RPCZ.

Grafiek 1: Percentage van de scholen dat over een cultuurbeleidsplan beschikt

De cultuurcoördinator

74% van alle Zeeuwse scholen heeft een cultuurcoördinator (ICC) aangesteld. In de drie regio's liggen de percentages nagenoeg gelijk. In 2007 was dit percentage ongeveer 70%. Het aantal teamleden/ICC-ers dat de cursus 'intern cultuurcoördinator' heeft gevolgd is klein: slechts 9%. In 2007 antwoordde 10% positief. Het zou hier kunnen gaan om dezelfde respondenten omdat er in het schooljaar 2007-2008 geen nieuwe cursussen zijn aangeboden.

Bovendien blijkt uit de enquête dat 45% van de scholen niet bekend is met het bestaan van deze cursus, in Zeeuws Vlaanderen is dit zelfs 53%. Mocht de cursus weer aangeboden worden dan beantwoordt slechts 9% van de scholen in Zeeland met 'ja' als gevraagd wordt of er op school belangstelling is deze cursus te volgen. In Zeeuws Vlaanderen zegt zelfs 51% van de scholen geen belangstelling voor deze cursus te hebben.

De plaats van kunst en cultuur in het schoolcurriculum

Tussen 2007 en 2008 is de mate waarin de scholen cultureel actief zijn ongeveer gelijk gebleven. De scholen in Zeeuws Vlaanderen zijn het meest actief: driekwart van de scholen in deze regio probeert ieder jaar iedere klas meerdere activiteiten aan te bieden. Het lijkt er op dat scholen meer dan voorheen aandacht besteden aan de regelmaat waarin culturele activiteiten terugkeren in het jaarlijkse curriculum. De vraag 'Nemen uw leerlingen in schoolverband deel aan culturele en/of erfgoedactiviteiten' zijn weergegeven in tabel 1.

De Cultuurmenu's

Van alle Zeeuwse scholen neemt een kwart standaard het cultuurmenu af en onderneemt buiten het cultuurmenu geen andere activiteiten. Daarnaast is er een grote groep scholen (59%) die het cultuurmenu aanvullen met eigen projecten of ideeën. Dit betekent een lichte verschuiving ten opzichte van het jaar ervoor: in 2007 nam 19% van de scholen standaard het cultuurmenu af en vulde 68% het cultuurmenu aan met eigen projecten.

Tabel 1: Percentage leerlingen in schoolverband die deelnemen aan culturele en/of erfgoedactiviteiten

	Zeeland 2007	Zeeland 2008	Walcheren 2008	Oosterschelde-regio 2008	Zeeuws-Vlaanderen 2008
Nooit of zeer onregelmatig	5%	1%	3%	1%	0%
Regelmatig, maar niet ieder schooljaar of niet in iedere klas	25%	18%	37%	18%	6%
Ieder schooljaar iedere klas 1 activiteit	32%	43%	40%	61%	21%
Ieder schooljaar iedere klas meerdere activiteiten	38%	38%	20%	19%	74%

Deze verschuiving wijst erop dat scholen in toenemende mate gebruik maken van wat hen wordt aangeboden. Er zijn wel verschillen tussen de regio's: in Zeeuws-Vlaanderen vult 71% van de scholen het standaard cultuurmenu aan met eigen projecten; op Walcheren is dit percentage 66% en in de Oosterschelderegio 48%.

Opvallend is dat alle scholen op Walcheren en in Zeeuws-Vlaanderen het cultuurmenu gebruiken, al dan niet aangevuld met andere activiteiten, terwijl 11% van de scholen op Schouwen Duiveland geen cultuurmenu afneemt, maar zelf een jaarprogramma maakt of ad hoc culturele activiteiten onderneemt. Daarbij maken zij onder andere gebruik van het zogenaamde 'aanbod C' van het 'Drieluik' ('t Beest, ROC, Zeeuwse Muziekschool).

Het merendeel van alle Zeeuwse scholen is tevreden (58%) tot zeer tevreden (16%) over het aangeboden cultuurmenu. De tevredenheid over de cultuurmenu's is het grootst in Zeeuws-Vlaanderen: 59% is 'tevreden' en 37% 'zeer tevreden' over de kwaliteit van het cultuurmenu.

Walcheren heeft het hoogste percentage scholen dat neutraal oordeelt over het cultuurmenu: 29% van de scholen zegt 'niet tevreden, niet ontevreden' te zijn. Slechts twee scholen in Zeeland zeggen 'niet tevreden' te zijn over de aangeboden cultuurmenu's. Deze ontevredenheid richt zich op onderdelen van de cultuurmenu's, zoals de beschikbare projecten en lesmaterialen (Walcheren) en de gastdocenten en kunstenaars in de klas (Schouwen Duiveland).

Informatievoorziening en ondersteuning

80% van alle scholen is tevreden met het persoonlijk contact en de informatievoorziening van de kunsteducatiecentra. De drie regio's laten hier geen grote verschillen zien. Al met al is Zeeuws-Vlaanderen ook hier de meest tevreden regio. Provinciebreed wordt de kwaliteit van de dienstverlening door 86% van de scholen als goed ervaren. Tweederde van alle scholen op Walcheren en in de Oosterschelderegio zouden graag meer gebruik maken van de diensten van het regionale kunsteducatiecentrum, dit geldt voor een derde van de Zeeuws-Vlaamse scholen.

Naast de informatievoorziening van de kunsteducatiecentra konden scholen in het schooljaar 2007-2008 gebruik maken van de dienstverlening via de website www.cultuureducatiezeeland.nl. Hierover zijn in de enquête enkele vragen gesteld, hoewel de site nog maar kort in de lucht was. 46% van de scholen zegt de website nooit bezocht te hebben.

Cultuureducatie

Primair onderwijs

>>

Van de scholen die de website wel bezochten heeft slechts 14% projecten of lesmaterialen aangevraagd. De website wordt door 29% als informatief beschreven maar scoort laag op kenmerken zoals duidelijkheid, zoekfunctie en actualiteit.

Samenwerking met culturele instellingen

Behalve met het kunsteducatiecentrum werkt 16% van de Zeeuwse scholen direct samen met andere culturele instellingen. De culturele instellingen die het meest worden genoemd zijn: de bibliotheek, verschillende musea in de regio, de Zeeuwse Muziekschool, 't Beest en filmhuis of bioscoop.

Conclusies

Als na drie enquêtes de stand van zaken wordt opgemaakt, blijkt dat de scholen in het primair onderwijs kunst en cultuur op school belangrijker zijn gaan vinden. Inmiddels heeft 69% van de scholen een cultuurbeleidsplan en 89% hiervan heeft het bijbehorende activiteitenplan uitgevoerd. De mate waarin scholen actief zijn op cultureel gebied is toegenomen. Scholen besteden meer aandacht aan de regelmaat waarin culturele activiteiten terugkeren in het jaarlijkse curriculum en werken samen met diverse culturele instellingen.

De animo voor het volgen van een ICC-cursus is echter teleurstellend, bovendien is de cursus het afgelopen schooljaar niet aangeboden. Momenteel onderzoekt Scoop de mogelijkheid om in de toekomst weer een ICC-cursus op te starten.

Naast de deskundigheidsbevordering besteedt de monitor aandacht aan de regionale infrastructuur. Hierin speelt het regionale centrum voor kunst- en cultuureducatie een belangrijke rol. De tevredenheid over de mate waarin scholen ondersteuning ontvangen van het regionale centrum voor kunst- en cultuureducatie is groot. Toch zijn er hier en daar enkele aandachtspunten te noemen. Het is nodig om blijvend aandacht te besteden aan de kwaliteit van het aanbod en de mogelijkheden om dit in te passen in de schoolsituatie. Verder zijn verbeteringen noodzakelijk bij de website cultuureducatiezeeland.

COLOFON

Dit themaraapport
is een uitgave van Scoop

Samenstelling:
Nadet Somers

Scoop
Achter de Houttuinen 8
Postbus 407
4330 AK Middelburg
0118-682500
www.scoopzld.nl
nsomers@scoopzld.nl